

Evrin RIZVANOĞLU
İstanbul Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı
Doğa Hakları ve Çevre Politikaları Başkanı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki soruların Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM tarafından Anayasanın 98. ve TBMM içtüzüğünün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 13.06.2025

Evrin RIZVANOĞLU
İstanbul Milletvekili

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından, İstanbul'un Eyüpsultan ilçesi Kemerburgaz bölgesinde yer alan yaklaşık 63 bin metrekarelik tarım arazisinin imar planı değiştirilmiş; söz konusu alan, tarım alanı statüsünden çıkarılarak konut ve ticaret alanı olarak yapılaşmaya açılmıştır. Plan değişikliğiyle, alanda dört kata kadar bina inşa edilmesinin önü açılmıştır.

Ancak yapılaşmaya açılan alan, hem doğal koruma önceliği taşıyan Kuzey Ormanları sınırında yer almakta hem de Mimar Sinan tarafından inşa edilen tarihi Uzun Kemerin hemen yanında bulunmaktadır. Uzun Kemer, Osmanlı döneminde İstanbul'un su ihtiyacını karşılamak üzere inşa edilen ve günümüze kadar ulaşan Kırkçeşme Su Yolları Sisteminin en önemli bileşenlerinden biridir.

İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi (İSKİ) tarafından Bakanlığa iletilen görüşte de planlama alanının, tarihi Kırkçeşme galeri hattı ve su kuşakları koruma bandı ile çakıştığı ve alanda tescilli Uzun Kemer yapısının bulunduğu açıkça belirtilmiştir.

Bu plan değişikliği, hem 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu hem de 3194 sayılı İmar Kanunu uyarınca korunması gereken tarihi ve kültürel varlıkların yakın çevresinde yapılaşma tehdidi oluşturmakta; ayrıca Anayasa'nın 63. maddesi ile devlete yüklenen "tarihî, kültürel ve doğal varlıkların korunması" ödevini tartışmaya açmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Kemerburgaz bölgesindeki söz konusu 63 bin m²'lik arazinin tarım alanı statüsünden çıkarılarak konut ve ticaret alanına dönüştürülmesine yönelik plan değişikliği hangi bilimsel, çevresel ve kamusal ihtiyaçlara dayandırılmıştır?
2. Plan değişikliği öncesinde, Uzun Kemer'in korunması için hazırlanmış kültürel miras etki değerlendirme raporu (KMEDR) veya alan yönetim planı bulunmakta mıdır? Varsa içeriği kamuoyuyla paylaşılmış mıdır?
3. Planlama alanı, İSKİ görüşüne göre Kırkçeşme Galerî Hattı ve Su Kuşakları Koruma Bandı içinde yer almaktadır. Bu bilgiye rağmen, yapılaşmaya izin verilmesinin hukuki ve teknik gerekçeleri nelerdir?
4. Söz konusu plan değişikliği için İstanbul 1 Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Kurulundan olumlu görüş alınmış mıdır? Alınmadıysa yapılaşma süreci nasıl ilerletilecektir?
5. Yapılaşma tehdidinin yalnızca Uzun Kemer gibi tescilli anıtsal yapılara değil, aynı zamanda Kuzey Ormanları'nın eko-hidrolik yapısına zarar vereceği öngörülmüş müdür? Bu konuda bir ekosistem etki değerlendirmesi yapılmış mıdır?
6. Anayasa'nın 63. ve 56. maddeleri, devletin çevreyi, tarihi ve kültürel varlıkları koruma yükümlülüğünü açıkça düzenlemektedir. Bu bağlamda, Bakanlığınızca yapılan bu plan değişikliğinin Anayasal güvence altındaki koruma yükümlülüğüyle çelişip çelişmediği değerlendirilmiş midir?
7. Bakanlığınızın, İstanbul'un tarihî su yapıları ve su yolları çevresinde koruma odaklı bir bütüncül imar planlama stratejisi bulunmakta mıdır? Yoksa bu alanlara dair plan değişiklikleri münferit talepler üzerinden mi şekillenmektedir?